

Pastaba.

Savo Jonuku, parâšes jį pavâs. 1900 Mt., norėjau parodyti ypatingâ Lietuvių gyvenimo sritį, kaip aš tãjã paŕinau ir ištyriau. Pãgrindu tãm pasirinkau tas âpeigas, kurias Lietuviai pildydavo, saulei augštiausiai užkopus ant dangaus. Ant šito pãgrindo pasistengiau vaizduoti žymius Lietuvių tipus ir abiejų gimtių draugãvimã. – Aplinkybių vertiamas Jonukã leidau pirmã kartã î žmones (1908 m.) labai pasiskubindamas, nors jis buvo gana dâr taisytinas. Didiojo kãro laiku atlikau tã mân ilgai rûpimã dãrbã. Ir manydamas, kad tuo tãrpu veikalo nebegalëtiau daug gerinti, leidiu jį taip naujai î viešumã. Iš jo título, kurs seniau buvo Jonuks mergû bijãs, palieku tik pirmãjį žodį. Rodos toks, koks veikalas dabar yra, jis daugiau negu ligšiol reikš mûsû raštijoje, ir nebegalês pasilikti neatbota, kad jis turi ypatiškã savo svarbumã.

Tilžej 14 - Kovo 1920 - mts.

Vydûnas.

Vaidykla

Ukininko nâmas ir kiemas.

Laikas

Joninês palei Nâmunâ prie Rambyno 1880-mts.

Veikiamiejie asmenys.

Jogaudienê, ūkininko - vaito (šaltyšiaus) pati;

Mârê,

Urtê, - jos dūkri - dvi;

Svintas, pākaimio ūkininkas;

Jonukas, jo sūnus;

Anê Kilšutê,

Erdmê Kilšutê,

Jurgis Lekšukas,

Ilsê, jo sesuo,

Gryta Valkikê, - Jaunimas;

Kalvutienê, labai dievota artimesnê Svinto kaimynê;

Barbutê, jos dukra;

Keli kiti berneliai ir kelios mergaitês;

Keli vyrai (nešini ugnimi).

Mergaitês yra kasas aplink gâlvâ sudêjusios, juodos sâmatos raištelî su baltu, regztu krašteliu po jomis parišusios, taip kad užpakalyj dâr ilgi galai kyboja. Ant galvos uždêtas rûtû vainikelis, kaip koks dîadêmas. Kojos apautos baltas autais ir zemomis juodomis kurpêmis. - Kelios mergaitês dêvi žaliâ arba raudonâ vystâ, tûlos vien baltâjî pâpetî su apsiuvinêtais petiais, rankovgaliais ir apykaklêmis. Marginês yra languotos arba dryžuotos. - Moteros dêvi tokias-jau margines ir pâpetius, bet turi ant galvos muturâ arba kykâ.

Vyriškieji dêvi šventos dienos drabužius: mêlynâ jâkâ ir šviesias kelines.

Dešinê ir kairê skiriama iš vaidintojû vietos.

Kas vaidintojams pasâkoma, têra tik patarimai.

I - Veiksmas

Vaidykla

Lietuvio ūkininko kambarys. Gilumoj ir kairėj durys. Sale durū kairėj lig kertės žaliū puodū krosnis. Dešinēn nuo durū gilumoj didelē spinta tamsi, mėlynai-žalia, su raudonomis žvaigždutėmis. Sale jos lentyna su rykais. Dešinėj sienoj lāngas su baltais užkabais. Priešakyj didelis senoviškas stālas su didiomis pastalėmis ir pakojomis. Prie sienos suolas su atkaltimi. Sale stālo kelios medinės kedės. Po kairės kelios tokios-jau kedės. Ant jų atkaltiū uždėtos gijos. Kedės taip-jau dažytos kaip stālas, spinta ir suolas. Viena kedē šale durū gilumoj.
Mediai arti lango patamsina kambari.

I - Reginys

Jogaudū Mārē, Anē Kilšiotē.

Kambarys apytamsis. Sviesa tik iš po mediū pro lāngā sklysta į vidū.

Mārē

sēdi visai priešakyj šale stālo ir audia juostā, apmatus ištempusi ant dviejū kedū. Valandele audusi, ji pakelia gālvā ir klausos, deda juostā į šālf, apkloja ją drobe ir ima gijas vyti. Pažvelgusi į lāngā, padeda kāmūlf ir atveria lāngā. Tada vėl pasiima gijas.

Anē

ėina, pasilieka stovinti prie durū ir, prasižiūrėjusi nepaprastoj kambario tyloj taria

Iš tikrūjū! Ji namiej prie dārbo, kaip jau numaniau. O koks gražus šis Jono vākaras! Oras skanus kaip lelijū kvāpas. Nāmunas be jokios bangelės. Visas jaunimas eina upēn. Irkluos ir dainuos. O tu, Mariut, tše sau viena dirbi!

Mārē

Katras savaip smagumo ieško.

Anē

Bet kā tše nusitvėrusi? Ar pirma ne kita - kā turėjai? Parodyk!

Ji priėjusi pakelia užklotājā drobe

A! – numanau. Juosta. Daili bus! Ar tai Urtelei?

Mārē

O kai!

Ji atsisēda, jeib vėl austū.

Anē

Pasidžiaugs be abejonės.

Mārē

O aš dar kuo-daugiau. Begālo malonu dirbti, kas gražu.

Anē

Bet kad vis reikia vienai būti?

Mārē

Kaip nuo sesers ir paslėpsi? Jai išėjus tik tegaliu austi.

Anē

atsisėsdama

Berods. Bet sakyk, Mariut, ar tu ir iš širdies linksma taip sau viena būdama?

Kvatojimas
už vaidykos girdėti.

Anė

Jau ir eina prošiai! O kaip jie linksmi!

Mārė

Linksmi? Juokias. O kažis ar ir visumet linksmas, kurs juokias?

Anė

Rodos. Lekšū Jurgis juokuoja nuolatai. O jis yra ir tikrai linksmas.

Mārė

Aš jo juokū nemėgstu. Tušti niekai. O kartais taip baisiai sumeluoja.

Anė

Tai ir tu jį nuteisi?

Mārė

Sakau, kaip suprantu. Pagyrimo jisai tikrai nėra vertas.

Anė

Aš visai mielai su juo pasišneku. Visokio linksmo žino pasakyti!

Mārė

Ne jau-gi ir tu, kaip tūlos kitos merginos.

Anė

Mariut! Tik nieko pikto tame nėra! O tu mân taip!

Mārė

Jau tave užgavo?

Anė

Ar neturėtū? Tarsi jo pamilusi būtiau. Linksma su juo. Tai visa. O pagaliaus matysi, kad jūsū Urtelė tekės už jo!

Mārė

Ir visai gana! Tokio pliuškio jai ir jau reikėtū! Aš su juo gyvent nenorėčiau.

Anė

Tau tiktū gâl ir nebylys!

Mārė

Tikrai geriau negu toks plapa!

Anė

Arba sakytume ir – Svintū Jonuks!

Mārė

mąžumâ jautriai

Svintū Jonuks? – Kodėl?

Anê

Ir dâr klausî! Bûk nieko nezinanti! Visi kalba apie Jonukâ mergû bijantî! Tas perdaug nesuplepês.

Mârê

Tai uzmânê koks išdykêlis, ir dabar visi jî prâvardiuoja. Kiek aš matiau, jis labai išmintingas, doras bernelis, o ne pliuškis.

Anê

Na, ar nesakiau! Reiks jî tau piršti ir tiek!

Atskamba **daina**¹ iš tolimos:

Vai kilau, kilau! Vai ir iškilau

Iš Kyrijos miestuzio ant kadagio laivužio.

Eitiau pasiklaust senos motiutês,

Kurlink statyt irkluzî? Ir kurlink kreipt laivuži?

Abi klausosi.

Nuskâmba daina.

Anê

Tai ir jau irstinêjasi. Maniau tave vadinti drauge, o tada abi pasiliksi. Eik, nors pasižiūrêsiva! Gražu, kad jaunimas laiveliais plaukia Nâmunu!

Mârê

Kazi ar ir galêtiau! Vienas turi būtinaï namiej pasilikti.

Anê

Galukas tiktai lig kranto! Netrukus grîši. O ir visai gerai matyt, kad kas î kiemâ eina. Ar nêra nei vieno namiej?

Mârê

Motynelê darže.

Anê

Na tai-gi! Tai ir gâliva eiti. Taves - dêl atêjau. O turêtiau gâl pasilikti visai viena. Eik! Meldiama!

Mârê

slêpdama juostâ pastalyj

Tai kê jau veiksiu! Eisiu! Eisiu! Nors pasiskubinti reikês!

Abi îeina pro duris gilumoj.

2-Reginys

Kalvutienê, Jogaudienê.

Jogaudienê

dâr bûdama uš durû kairêje

Tik eiki, eiki! Palûkêsi valandele!

¹ Gaida Ŗitoji:

Kalvutienė

apsitaisiusi susirinkimui baltu muturu ant galvos ir balta drobe ant petiū, tamsia margine (juodine), baltais autais ir juodomis korpėmis; rankoj laikydama giesmių knygą, baltą skepetelę ir kelis mentuko lapus, ūdama

Tik užtrukt nenorėčiau, širdyti. Veikiau dār kart ateisiu.

Jogaudienė

Bet kām bereikalingū žygiū

Iėjusi žvalgydamos

Maniau mergelė tše, o jos nėra.

Kalvutienė

Visaip mân tinka, balandele! Ir niekas neapsunksta. Tai nueinu, tai ateinu.

Jogaudienė

Bet nors atsisėski! Pasiilsėsi. Pasišnekėsi.

Kalvutienė

atsisėsdama

Tik, sesyt, mân reikia skubinties. Norėčiau mielai dār pirma pasikalbėti su sakytoju. Manyk, visi pagiriškiai bus: Burklis ir Burklenė, Vaitis su savo dukterimis, Svintas su savo Jonuku, mano mergelė ir daug visokiū. Ypatiai garsus šikartā svetias. Visai nepasakysi, kiek tas žmoniū jau yra privertės. Kaip tikras Eliošius. Jau kartais tvirtai tikiu, kad ir gvas ū dangū pakils.

Jogaudienė

Iš kur jisai? Visai nei nežinau, kurs bus?

Kalvutienė

Oi, tu žuvytė! Atneša jiems šventā žodī kuone ū namus, o nei nežino, iš kur. Na, iš Lazdynū krāšto.

Jogaudienė

Tai bene Kukaitis? Ar ne?

Kalvutienė

Na žinoma! Kukaitis, širdelė, Kukaitis!

Jogaudienė

O gi šitu laiku? Šiaip tik tēra susirinkimū, kad žmonės apsidirbe!

Kalvutienė

Mūsū Kukaitis keliauja ir kitais laikais. Vis tada, kad dvāsia rāgina. Didis jo uždavinys! Mat, kokia pagonija! Dār degina Rāgas Joninēms! Bet jis Eliošius. Jis juos pamokys! Ir dabar, balandele, skubysiu, jeib dār prieitau! –

Eina iki durū ir atsigręžusi taria

O jūsū tik nors vienas turētū taip-gi nueiti!

Jogaudienė

Reik dārbus atlikti. Rodos tai svabiau.

Kalvutienė

Tik nekalbėk, sesyt. Jau ištikrūjū reik pabijot, kad dār neiškope iš pagonijos. – Kaip tše bus su išgānymu! Apmāstyk, širdel, apmāstyk! Bet taip visumet kalbėjo svieta

vaikai. Nenumâno, kas pareina iš augštybês! – Bet jei nepamirščiau, dėl to kiaulių ženkle atiesiu dâr kartâ kiek vëliau.

3-Reginys

Svintas, Kalvutienê, Jogaudienê.

Svintas

tuo tâpu duris atverdamos ir Kalvutiene sutikdamas

Na, na kaimyne, beveik ir susitrenkêva! Ko taip jau skubinatês? Dâr daug laiko!

Kalvutienê

spiaudo

Nusigandau! Taip netikêtai. Labai norêčiau pirma dâr pasikalbêti su svietiu vienu. Paskui nebêra prieinamas.

Svintas

Tai ir neužtrukysiu. Eikite, kad neprarastûte ir nei vieno šventûjû jo zodiû!

Kalvutienê

Ir yra teisybê! Sventas jojo ir kiekvienas zodytis. Pasilikite sveiki!

Išeina.-

4-Reginys

Svintas, Jogaudienê

Svintas

Tai ir tik dabar tegaliu pasveikinti šeimninke!

Duoda Jogaudienei rankâ.

Jogaudienê

Alvienâ dalykâ savo laiku.

Svintas

Saltyšiaus rodos nenamiej? Norêjau ženklelio! Gabesiu rytoj galvijî î turgû.

Jogaudienê

Kazi, kur šivâkar užkliuvo! Bûdavo išeidamas kelis palikes, ir mergelês galêjo išrašyti. Tik šikart nieko. Ir negrîsta. Bet todêl rodos ir nebegâli ilgai beužtrukti. – Atsisêskite nors mâžai valandelei!

Svintas

atsisêsdamas

Ir galêčiau kiek dâr paviešêti. Bet ir tik valandele. Vaikas pasiliko lauke vieškelyj.

Jogaudienê

Pavadysime ir jîjî îeiti î vidû!

Svintas

Jau test! Nêra mân, kuo gaišyties. O jis mielai sau vienas.

Jogaudienê

Sâkê Kalvutienê, kad einate abu î susirinkimâ.

Svintas

Kâ veiksi neêjes! Vaikas turi priprasti prie žmonių. Žinote, koks jis ypatingas. Motynelei pamirus, nebenori motriškos namuose. Visa pats atlieka. Valgî verda ir apsilobia, jeib tik nereikêtû tarnaitês. O bûtû laiks apsivesti. Norêtiau ûkî paduoti. Jau pasunksta mân. O jâm apsivedus, bûtû abiem smagiau. Be motriškos namai tarsi be židinio. Tai ketu jî vesti po susirinkimus. Velionê eidavo, ir jis su ja. Todêl ir dabar sutiko eiti. Gâl bût, kad kas sutaps.

Jogaudienê

Ir îstabu, koku jis pasidârê.

Svintas

Rodos, kad ir negalêjo bûti kitaip. Turêjome mergâ, kaip mâžas buvo, kuri jî visai erzino. O jis staigios prigimties. Supykdamo, kad bût galêjes plyšti. Ir draudême mergele, bet ji vis savâsias. Tai nuo to laiko negâlî kesti mergû. Vis mânô, jos jâm patyτίας dârantios. Tik motynele labai mylêdamo. O pasakyk apie jâ kokî nors gerâ žodelî, jâm tuoj ir labai îtiksi.

Jogaudienê

Tai tik kvieskime îeiti. Lauke vienâm stovêti ir turi nusibosti.

Svintas

Jis kartais net kiauras dienas sau vienas.

Jogaudienê

Mân jau ir žingeidu su juo vêl sykî pasišnekêti. Visai nebeatmenu, kuomet su juo susiêjusi.

Svintas

Nešnekruš jisai. Bet galêtû dâr palaukti ir šison, kol neprasidês susirinkimas. Patsai turiu dâr žygî î Dâžinî. Ketu kalbêti su juo dêl pelkês.

Jogaudienê

Ar jis mânê kasti?

Svintas

Mânê. Bet nesulygova anuokart. Labai skubinosi!

Jogaudienê

A - atmenu. Sâkê, bûk derîs su kuo-nors dêl jos.

Svintas

Tai gâl lygsta dâr su kitu. Kaip mân tai netiktû. Reiks netrukus îstirt. Ir tuoju tai eisiu. Sudiev!

Eina.

Jogaudienê

Sudievu!

Ji uţveria jâm iţêjus duris, pro kurias dienos šviesa liejosi î kambarî.

5-Reginys

Jogaudienê

viena stovėdama, susimāstiusi

Visokiū yra žmoniū ant žemės! Tai ta Kalvutienė, tai vėl Svintukas.

Atsigrėžusi ir pamātiusi verpalus

Kur tik ir Mariutė padingusi! Pamesti verpalai.

Pažiūri nuvbytas gijas

Berods – ta tamsa mūsū stuboj. Reik žiburio, nors lauke dār visai šviesu.

Ji klausos.

Ieina ištikrūjū. – Jonuks, kurs būk mergū bijās. Pašiepia jį. O tūloji tur-būt ir pasidžiaugtū, jām pažvelgus į ją. Dailus vaikas jis yra. Ir gana ypatingas. Ne nuostabu, kad merginos kalba. Mūsū Mariutė jām tikrai prilinktū.

6-Reginys

Jonuks, Jogaudienė

Jonuks

atveria pamažu duris ir rėjes pasilieka prie durū ir sāko tāsiai

Lābā vākarā!

Jogaudienė

Lābā vākarā!

Māžumā palūkėjusi

Žengkite, prašau, artyn!

Jonuks

negreit

Liepė tėvas palaukti dėl to ženkle.

Jogaudienė

Galėtūte tai ir atsisėde.

Jonuks

ateina palengva į priekakį ir atsisėda už stalo dešinėje.

Jogaudienė

pasiēmusi kede atsisėsdama netoli jo

Smagiau viešėti sėdint.

Jonuks

nieko neatsakydamas žymiai traukiasi su savo kede nuo jos.

Jogaudienė

pasišypsojusi ir tylėjusi bando jį šnekinti

Nedažnai einate į žmones?

Jonuks

taipo-jau akies mirksni tylėjes

Ne – e!

Jogaudienė

pamāstiusi, kā vėl paklausti galētū

Ir susirinkimuose nesilankote dažnai?

Jonuks

vis m̄zum̄a palūkējes

Ne - e!

Jogaudienē

Tai tur-būt niekur mielai nenuēinate?

Jonuks

Ne - e!

Jogaudienē

O kodēl tai? Ar nezinote?

Jonuks

palaukes

3i - nau.

Jogaudienē

Tai gāl isp̄sakotūte?

Jonuks

Nēra - ko.

Jogaudienē

Bet priezastī gālite pasakyti.

Jonuks

Galiu.

Jogaudienē

O kuri būtū toji?

Jonuks

Nemēgstu paikumū.

Jogaudienē

Kas pamēgs paikumus! Bet ar jau todēl reiktū neēiti ī 3mones?

Jonuks

tāsiai

Kur daug 3moniū, tše daug ir paikumū.

Jogaudienē

Ar jau taip? Kur su3inojot?

Jonuks

Kur daug 3moniū, tše daug ir merginū.

Jogaudienē

Bet merginū tik ir visai nepa3īstate.

Jonuks

Geriau pa3īstu negu m̄an miela.

Jogaudienē

Tikra tai naujiena.

Jonuks

Ar manes nelaiko visumet ant juoko?

Jogaudienê

Tai ir niekumet neapsivesite?

Jonuks

Ne - e!

Jogaudienê

Ar tik neapsiriksate?

Jonuks

Ne - e!

Jogaudienê

Bet jûsû têvas to labai norêtû.

Jonuks

Ir visaip mane vertia!

Jogaudienê

Tai tik ir paklusite?

Jonukas

Ne - e.

Jogaudienê

Bet pagaliaus namuose tik reikêš motriškos? Matysite!

Jonuks

mâžumâ karštiau

Kad tû mergû ir visai nebûtû! Užsikârsiu dâr vienâ ir krims mane visâ âmžiu.

Tylu.

Jogaudienê

už skepetelêš sau juokiasi, po valandelêš sâko

O gâl bus dâr visai kitaip. Bet reiks žiburî padegti. Tie mediai prie langû, tai pirm laiko stuboj tamsu.

Jonuks

sau žvelgia tylêdamas

Jogaudienê

eina durysna kairên, tad atsigrežia

Kaip tik pamenu, kad šiandien Jono vâkaras. Tai vyriškiems pridera žiburî padegti. Ar ne malonêtûte -?

Jonuks

pakildamas

Padegsiu! - - Tik - ar?

Jogaudienê

duris atvêrusi

Ar kas - dâr žinotina?

Jonuks

Rodos – tai kã reiškia –?

Jogaudienê

Vien tiktai gera. –

Rodo pro duris î antrã kambarî

Tše ir senasis mûsû žibintas. Pasiimkite ir îsineskite!

Jonuks

eina pro jã, ir atneša iš antro kambario žibintã (žibintuvã) ir pastãto šale stãlo.
(Kaip žibintas išrodo, matyt . šio rãšt. puslap.)

Jogaudienê

tuo tãrpu

Dabar atekite ir pasiimkite šakaliû nuo židinio.

Ji eina.

Jonuks

pastãto žibintã ir mêgina jî augščiau ir žemiau îtaisyti.

7-Reginys

Anê Kilšutê, Jonuks.

Anê

pro vidurines duris îėjusi

Dabar ir jau visai tše tamsu! Kodêl tu mân pabêgai Mariut?

Tylu.

Anê

ateina î priekãkî prieš Jonukã

Nors âkys dâr nepriprãtusios, bet – tu tik tše?

Jonuks

prie žibinto atsitiesia ir pažvelgia î jã.

Anê

Ar manai, kad aš tavęs nematau?

Ji artyn prieina.

Jonuks

traukiasi.

Anê

Nori pasislêpti? Kad nutversiu –

Ji prišokusi nutveria Jonukã ir staiga traukiasi atgal

Mariut! Ar ne tu?

Jonuks

tãsiai

Ne – e.

Anê

Kas – tai?

Akies mirksnî pastovêjusi, jî sprûsta laukan.

Jonuks

Ar jau pakvaišusi ar kaip!

8-Reginys

Jogaudienê, Jonuks.

Jogaudienê

pro duris kairêje

Na, ar neateinate?

Jonuks

tâsiai

At - ei - nu.

Jis eina î kambarî po kairês.

Jogaudienê

angoje

Ten yra dervos šakaliû. Uždegkite! Tik žinote, kaip dâroma?

Jonuks

antrame kambaryj

Ži - nau.

Jogaudienê

sau

Tai - ar-gi nenumanytû, kê reiškia šiandien ugnî uždegti? Taip manes klauso! Ar gâl su noru visa darytû?

Jonuks

Ieina su vienu degantiu šakaliu ir su visa sauja šakaliû. Jis îspriaudia jû vienâ po geležine plunksna ant židinio râto (lanko), uždega jî, ir kitus, kad pagaliaus dega keturi. Tada jis iškelia žibintâ kaip reikia augštai.

Jogaudienê

O kaip jûs tai gražiai padaryti mokat!

Jonuks

Nêra ko - mokêt.

Jogaudienê

O tik tur-bût kartâ kas parodes -

Jonuks

Têvelis.

Jogaudienê

O dabar dârête mân paliepus?

Jonuks

Rodês - liepê - motynelê.

Jogaudienê

Ar kartâ ir pasâkê, kê visa-tai reiškia?

Jonuks

Tur-bût!

Jogaudienê

Tai ir žinote?

Jonuks

Ne - e!

Jogaudienê

Daug gero reiškia, kad pasiseka!

Jonuks

Daug gero reiškia? - Neatmenu. - Bet gâl -?

Jogaudienê

Tikrai nieko blogo! - Dabar gražu kambarij, kaip šventei. - Mat, kaip dega!

Jonuks

su nepasitikėjimu

Aš - gâl - tik - nematau - viso?

Jogaudienê

sau šypsodama

Ei nieko! O dabar rodos tuoj ir pareis tėvas - ir-gi jūsû.

Jonuks

kreipdamos į savo vietą

Palauksiu -

Jogaudienê

Nors Mariutê susivoktû! - Turiu eiti. Ugnis dega vakarienei.

Jonuks

Mân tinka, vienâm bût.

Atsisêda.

Jogaudienê

Taip? Na, mansdêl!

Ji eina kairên.

Jonuks

sau

Tegul ir viso-ko reiškia! Manes nepririš!

9-Reginys

Mârê, Jogaudienê, Jonuks.

Mârê

įžengdama stebisi

Kas tai tše taip gražiai -?

Pamâtiusi Jonukâ

A! - Lâbâ vâkarâ!

Ir tuojau pasiima dârbâ.

Jonuks

vos m̄zum̄a atsigr̄zes

L̄b̄a v̄kar̄a!

Jogaudien̄e

ī M̄re

Kur ir buvai taip ilgai?

M̄r̄e

Kil̄siū An̄e išviliojo. Jaunimas laivuose. Irstin̄jasi, dainuoja. Tai žiūr̄jova.

Jogaudien̄e

O m̄sū svetias jau vis̄a valandele vieši.

Jonuks

Nepailgo.

M̄r̄e

Ir paėjau, Anei nieko nei nes̄kiosi. Dabar ḡl manes pasiges.

Jogaudien̄e

Tur-būt nepaklys! Bet reiks vakariene taisyt ir – svetiui pavaišint.

Jonuks

Aš – pav̄lges.

Jogaudien̄e

Būtū mums garb̄e, kad d̄r kart valgytūte ir su mumis.

Jonuks

Esu tik ūkininko vaiks.

Jogaudien̄e

Mums pilnai pakanka.

Išeina.

10-Reginys

M̄r̄e, Jonuks.

Jonuks

s̄di žiūr̄damas priekin ir nesirūpindamas M̄re.

M̄r̄e

Šale, savaip dirbin̄ja ir kartotinai pažvelgusi ī Jonuk̄a pagaliaus prataria

Jūs nemielai einate su jaunimu!

Jonuks

visumet t̄siai

Ne – e!

M̄r̄e

Ir aš ne! –

Patyl̄jusi

Bet ar ne kartais norisi pasikalb̄ti su vienu-kitu?

Jonuks

Ne - e!

Mārē

po valandelēs

Istikrūjū - ir aš mieliausiai viena.

Jonuks

î jâ paziūrējes vėl atsigrežia priekin, tad sāko

Tiktai vienām esant atplaukia geros mintys.

Mārē

Ne visumet.

Jonuks

Gana dažnai.

Mārē

Gāli būt, kad netingi, bet dirbi!

Jonuks

Kas tingēs!

Tylu

Mārē

Dziaugsmâ žmogus berods visumet jautia, dirbdamas naudingâ dârbâ.

Jonuks

išlengvo visiškai atsigrežia î Mārē, ir taip sėdėdamas, târia su svarbumu

Teisybê tai - istikrūjū! Pilna teisybê

Mārē

Ar jūs tai ir patyre?

Jonuks

Ir kiek patyres, ir kiek iš motynelės išgirdes.

Mārē

O kaip ji sakydavo?

Jonuks

labai išlengvo

Tai kaip? - Jonukai, dirbki, sakydavo - -

Susimâstes nutyla.

Mārē

po valandelēs

O kodėl reikia dirbti? Ar to nesakydavo motynelê?

Jonuks

O ta motynelê! - Taip sakydavo: Jonukai, dirbki! Darbe suglausta visa žmogaus palaima. Ar vargings, ar turtings, taip ji sakydavo, dirbki ir būsi palaimings.

Mārē

Jūsū motynelê tur - būt buvusi labai išmintinga ir miela motynelê.

Jonuks

labai nudžiuges, bet greit

Tai-gi! Tai-gi! Nujautiate! Suprantate!

Mârê

Susiêjes su geru žmogum, ir netytia ištari, kâ širdis išâko.

Jonuks

palûkêjes

Taip – tikrai yra. – Tiktai – kad ir vis būtû tokiû žmoniû! -

Mârê

Nêra jû daug – berods. Ir nesusieidamas su tokiais, veikiau tyli.

Jonuks

labai išlengvo

Ir aš todêl turiu tylêti.

Mârê

lûkêjusi

Kad žmonês tik prasitartû, kaip jie širdyj jautia, tada būtû labai malonu pasišnekêti.

Jonuks

tylêjes

Žinotû tuomet viens kitâm kâ ir pasakyti.

Mârê

Aš kartais visai nuoširdiai geidiu draugos arba draugo, kurs užjaustû visus mano džiaugsmus ir skausmus.

Jonuks

susimâstes

Tokia mân buvo mano motynelê.

Mârê

Ji tur-bût ir vis tardavo, kaip jos širdis jai liepê.

Jonuks

Taip ji kalbêdavo ištikrûjû. Tarsi būtûte jâ pažinusi. Senai jau ilsis!

Mârê

Ir tik pamanydama apie jâ, matau, kokia ji buvo mylima.

Jonuks

pakildamas

Dêkui – labai dêkui už tokî pasâkymâ!

Mârê

širdingai

O gâl ji būtû mylêjusi ir mane.

Jonuks

artyn prieidamas

Kur ne! Kur ne! Bûtû mylêti turêjusi!

Mârê

Tikrai skaudu, kad jos nebêra – kad nebegaliu jâ pamatyt, su jâ pasišnekêti.

Jonuks

Skaudu be gâlo buvo! – Tik dabar – tarsi ji kalbêtû pati su manim. Kiekvienu savo žodiu jâ mân primenate –

Dainuojama vėl artiau. Girdêt žodiai

Ar ant jûrû kreipt? Ar ant maružiû?

Ar ant tojo dvaružio, kur auga mân mergužê.

Nei ant jûrû kreipt, nei ant maružiû!

Tik ant tojo dvaružio, kur auga mân mergužê.

Jonuks

eina atgal î savo vietâ ir klausos.

Mârê

taipo-jau pasiklausiusi

Rodos ateina pas mus! Žengia per kiemâ.

Ji paslepia juostâ ir pradeda vėl vyti gijas.

Jonuks

atsisêsdamas

Ir negâli eiti savo keliais!

Mârê

Ir aš jû nelaukiu! O kaip tik dabar ateina! Žino gerai, kad neeisiu su jais.

Jonuks

Nei – aš!

Mârê

Kaip visa tai šiandien tik ypatinga!

Jonuks

Labai – ypatinga!

Mârê

tai ir – numânote?

Jonuks

Kas dârosi – nesuprantu –

Tylu.

11-Reginys

Anê, Mârê, Jonuks.

Anê

îeidama apsižvalgo

A, šviesu! Ypatinga! O tu ir namiej? Tiek tavęs ieškojau! Vienâ kartâ jau ir atbêgusi buvau. Neradau tavęs.

Mârê

vyniodama nuo kedîû gijas

Kaip nubêgai upên, êjau î kâlnâ ir grîzau namon.

Anê

O aš kaip višta, tai ŝen, tai ten!

Mârê

Imk gijas ant rankû! Lengviau vijasi.

Anê

O kodêl ir lygiai ŝi vâkarâ viji?

Mârê

Jeib Urtelê nieko nenumanytû apie juostâ. Dâr ir reikia gijû. Ir kê reiškia, kad šiandien vijama.

Anê

kelis kartus î Jonukâ paŝvelgusi

Berods! To nei neatminiau.

Tada prisilenkusi prie Mârês

Manyk, tai tas tur - bût mane pirmai taip išgandino. Maniau tu tše, o dabar matau Svintû Jonuks.

Ji suklega tyliai.

Jonuks

mâzum î jâ atsigreŝes, sau

Ir dâr juokiasi!

Mârê

O kaip tai buvo?

Anê

Prišokusi norêjau tavo nutverti! Na, buvo ŝaunus mân apsirikimas.

Mârê

Bet kê ir tokia ūmi!

Kalbêjimas

ir juoksmas lauke aiškiai girdêti.
Abi klausos.

Anê

Ivadysiu î vidû.

Jonuks

sau

Ir vêl patytios!

Mârê

Ei test! Kad panorês ir pâtys îeis

Anê

Lekšû Jurgis tikrai tame bûrelyje.

Mârê

Kur jo nebûta!

12-Reginys

Gryta, Mârê, Anê, Jonuks, vêliau Erdmê, Ilsê, Jurgis, Urtê ir kelios kitos.

Lauke garsiai kalbama.

Gryta

îeidama

Mergelês, žmonês jau eina î kalnâ. Ar neeisime ir mes visos?

Ji nusisteba išvydusi Jonukâ.

Mârê

Mums ir vêliau dâr bus laiko. Ar gâl daug degs ugniû šî vâkarâ?

Gryta

susimâstiusi

Tai – kaži – kaip –

Anê

Rodos turêtû bûti daug. Toks gražus vâkaras!

I Grytâ

Bet îvadinki ir kitas! Tegul îeis! Dâr anksti.

Gryta

tuojau atsisukusi šaukia pro duris

Na, ar neîeisite? Sišon net žibintas uždegtas!

Erdmê

Ieiname!

Ilsê

Mâtême žiburî!

Kitos

O kaip šviesu! – Uždegta! - Nuostabu!

Erdmê

Gražu su žibintu stuboj. Bet lauke dâr visai šviesu.

Visos žiûri î žibintâ.

Gryta

î Ilse

O jûsû Jurgis neîeina?

Jurgis

pro merginas prasîbriaudamas

Tai kaip merginos manes laukia!

Urtê

už jo îeina su keliomis kitomis pasišnekêdama.

Gryta

Kas laukia? Paikasis Ansas! Norêjom žinoti, ar jau eisite dël ugniû.

Jurgis

Paklauskite paikojo Anso!

Anê

Kaip jis atkerta!

Urtê

î Mâre

Tu viji šî vâkarâ?

I merginas

Eikime mergelês! Visos imsime valandele vyti!

Jurgis

î Grytâ

Jeï manes nebûtû! Tuoj žvalgytûtês.

Merginos

î Urte

Mielai! Vyniosime! Nebus visoms! Duok!

Jos apstoja kedes ir ima dvi bei dvi verpalus ant rankû, o tretioji vija.

Ilsê

î Jurgî

Ne tiesa! Nereikia tau painioties tarp mûsû.

Jurgis

Jums irstinêti tikau. Dabar jau nusibodo! Na – trauksiuos.

Ilsê

Bûtai galêjes tuoj eiti su kitais bernukais.

Jurgis

apsižvalges ir išvydes Jonukâ

Ir eisiu. Stai, jau ir vienas draugas! Lâbâ vâkar, Jonukai! Kâ tše veiki, vaike? Ar tau nebaugu?

Jonuks

Eiki sau! Aš nebaugstus.

Jurgis

O kad merginos tave apniks?

Mârê

Ko jî užkabinatė? Jis laukia tēvo. Duokit pakâjû!

Jurgis

O tai, kâ girdiu! Jonukai! Viena jau net užtaria. Vaike, ar žinai, kiek tai reiškia? Bet apsirinkate. Jis neves nei vienos.

Mârê

Pliuškis buves ir pasilieka!

Jonuks

Kad vesiu, taves tikrai neatsiklausiu.

Merginos garsiai nusijuokia

13-Reginys

Jogaudienê, buvusiejie.

Jogaudienê

pro duris kairêje

Mariut, eik ðen valandelei!

Mârê

Tuojau.

I Ane

Vyki tu! Erdmê viena palaikys. Tuoj grîšiu.

Iðeina.

Viena kitû

Að laikysiu! Duok!

Ima gijas ant rankû.

14-Reginys

Buvusiejie be Jogaudienês ir Mârês, ir keli svetimi prie lãngo.

Jurgis

Iðtikrûjû, Jonukai! Neítikêтина, kiek jau prakutes. Bet dabar tik bûk patogus!
Uztarêjos netekai. Ir að vienas dabar teesu tik tavo gynêjas. Žinai, merginos vylingos.

Jonuks

Kâ að žinau, mano dalykas!

Jurgis

Na, na! Tik nesišiauðki!

Gryta

Pagaliaus Svintû Jonuks jî dâr ir iðmes laukan!

Jurgis

Ar tai reiðkia, kad pas jus ateitiau? Jau pasiliksiu prie Jonuko.

Jis atsisêda ðale Jonuko ir pradeda jî glamžyti.

Mudu vis dêlto geru bitiuliu!

Jonuks

bando jî nusikratyti.

Keli svetimi bernukai

žvelgia pro âtvirâ lãngâ î kambarî.

Vienas jûjû

târia

Eikim î kãlnã! Laikas!

Jurgis

Tik eikit sau! Vis dâr paspêsim!

Anê

î Grytâ

Lai jie dâro, ko nori! Mes veikiau dainuosim.

Ilsê

Tikrai! Dainuokim!

Erdmê

Linksmâ dainele.

Gryta

Gâl: O didi, didi stebuklai –

Kitos

Taip! Gerai! Ta tinka! Pradêkim! Pradêkim!

Gryta

pradeda¹

O didi didi stebuklai buvo

Ir užšalo âžars vasarâtêj!

Kitos tuojau pritaria. Ir vyriškiesiems pro âtvirâ lûngâ. Dainuojami tie pâtys žodiai kartotinai. Antras balsas dainuoja:

O didi stebuklai ir tt.

Vyriškiesiems:

O didi stebuklai!

Vâsaroj užšalo âžars

O stebuklai tai didi!

O stebuklai tai didi!

15-Reginys

Kalvutienê, visi buvusieji.

Kalvutienê

pasirodo gilumos duryse ir pasilieka stovinti su tikru papykimu, jaunimui dainuojant. Pagaliaus sušunka

Ar ir nesiliausit, svietai vaikai! Bêga lenktyn peklon, tarsi visai apâke! Dainuoja, juokuoja. O pražûtis už akiû. Oi, tas mûsû Kûkaitis! Kaip mano širdis atsigâvo pasikalbêjus su juo! Tikrasis Eliošius! Leisk ugniai kristi ant tû svietvaikiû! Ar dâr nesiliausite! Nors pasakysite, ar šaltyšius jau namiej! Viskâ palikusi atbêgau – tuojau prasidês susirinkimas, o jie nei nesiklauso – –

Jaunimas

jai kalbant pradêjo išlengvo kvatoti, ir pasiliauja dainâves.

Jurgis

Tik mâtote, kad jo tše nêra.

Kalvutienê

ateina artyn î Jurgî žiûrêdama ir pamatiusi Jonukâ

O kas dabar? Jonukai, vaikeliai, sûnyti, ir tu tše? Ar jau taip toli nuklydai? Mano Barbutê senai susirinkime.

¹ Gaida šitoji:

Kiti

visi garsiai kvatoja, jai kalbant.

Jonuks

Tēvas liepē šis on palaukti – –

Kalvutienē

O tai belaukdamas ir pamiršai visa. Ar nezinai, sūnyti, kokie ten zmonēs, kad tik ten širdis glaudiasi prie širdies, kad tše marti randa jaunikī ir jaunikis martiā? Eik, vaikelī, paliki piktajī svietā! Kā pasakys mano Barbutē? Grīztu! O taves nebus. Eikš dobilēli! Ar pasirinksi svieta dūkrā?

Jonuks

Ne – e.

Vēl visi garsiai kvatoja.

Kalvutienē

Tai eikš, sūnelī, eikš! Girdi, kokios jos išpatvārusios!

Ji bēga atgal angon.

O tie svietvaikiai! Visi bēga peklon! Ir jis su jais! – Ar tai neesi?

Visi

dār labiau juokiasi.

Kalvutienē

išbēga laukan.

Svetimieji

bernukai paeina nuo lāngo, lauke garsiai kalbēdami ir juokdamiesi.

16-Reginys

Visi buvusieji be Kalvutienēs ir svetimūjū.

Jurgis

ī Jonukā

Tai girdējai! Žuves esi, žmogeli, be jokios dvejonēs! Jau reiks jī apleisti ir gana!

Jis palieka Jonukā ir kreipiasi ī mergeles; ir didiai nusilenkdamas sāko

Visai nusizėmindamas meldiu mane priimti ī savo draugijā. Tik dār nebūsite tiek pražuvusios, kiek mano nepalaimingasis bitiulis Jonukas.

Urtē

Kad patogus būsite!

Jurgis

Kur jau nebūsiu! Kur nebūsiu!

Urtē

rodydama ī kėde šale durū gilumoj

Tai atsisėskite tše!

Jurgis

Dėkui! Dėkui! Jeigu bus gālīma atsilygīsiu už tokiā malonė. Ir dabar patarnautiau savo patyrimais...

Anê

Bene, kad galiausiai suprastûme, jog kitur veršiai dâr didesni negu mûsiejie.

Jurgis

Ir kiti gyvuliai! Kaip përnai manêveryj buvau...

Erdmê

Apie manêverî jau perdažnai girdêjom.

Jurgis

Bet ne apie bites!

Urtê ir kitos

Papâsakokit! Papâsakokit! Klausysimês.

Jurgis

Nu-gi tai taip! Buvom kvartieroj prie kai-kurio dvaronies. Labai gražus jo daržas. Mediai augsti, kad jau debesis užkliuvo. Ir po tais mediais, kur tik žiûri, bitiû auliai. Nei suskaityti negalêjai. O bitês – tokios didelês kaip âvês ...

Merginos visos

Kaip âvês! Ha - ha -ha -

Jurgis

Taip! Didelês kaip âvês!

Merginos vël juokiasi.

Jonuks

visai palengva.

O kaip îlindo î aulî?

Jurgis

visai nustebes dairos, tad ûmai sušukdamas

Tesizino, kaip jos îlindo!

Merginos vël garsiai kvatoja.

Jonuks

Taip tik jau senai niekas nesumelâvo.

Atsikeldamas

Ir kitur galêsiu palauk! Kâm tseti...

Merginos vël nusijuokia.

Jurgis

Ne - ne! To tu nedaryk!

Taipo-jau atsikeldamas

Gali ramiai pasilikti! Jeigu jau nusidêjes, tad ir pakësiu bausmê. Ir vienas sau nešiu ugnî î kâlnâ. Tegul degs tada laužai ir mane suspirgys!

Ilsê

Tu - neši ugnî? Tylêt negâlint, nedega ugnis.

Jurgis

Tai eikite su manim, o aš daugiau papâsakosiu.

Ilsė

Jau tik dangykis vienas!

Gryta

Mes mieliau pasiliekame prie Jonuko!

Kitos

visos per viens kità

Tikrai taip! Žinoma! Prie Jonuko! Visos prie Jonuko! Mes pasiliekame.

Jos jį apspeitia.

Jonuks

Tik nepradėkite paikauti!

Merginos

Kur-gi! Kas paikaus! Mes gudrios! O linksmos! Tik tu būk protings!

Jurgis

Dabar žiūrėki, kaip joms iškliūsi! Esi gyvs dingęs. Aš leisiuos.

Išbėga.

Merginos išdykusios kvatoja.

17-Reginys

Buvusieji be Jurgio.

Jonuks

Nekliudau jūsū! Ko tai norite iš manes?

Merginos

Nieko! Pamatysi! Prajuokinti! Pažaisim! Kad pasirinktai vienà!

Ilsė

Ar leiski pasirinkt!

Jonuks

Leist – pasirinkt?

Gryta

O kai! O kai!

Kitos

Pagausime! Vienai jau teksi! Neiškliūsi! Turi tekt!

Jonuks

Ar jūs visai –?

Erdmė

Taip vis – gaudomės vyrus!

Jonuks

bandydamas iš jų tarpą išbėgti

Tik dūr tše bus išėjigos!

Merginos

bėgdamos vynioja aplink jį gijas

Susirask! Ieškoki! Apspeiskim! Iš visų pusių!

Ilsė

Merginoms į rankas patekes, nebeištrūksi!

Jonuks

Sutraukysiu gijas!

Anė

ir kitos kartu

Pabandyk! Pabandyk! Greitai! Smarkiai!

Erdmė

Merginų ryšiai drūti.

Kitos

Nesutraukomi! Nėra tām vyrų! Jonuks pirmasis būtū!

Jonuks

Tokių paikumų tik netikėjau patirti!

Merginos

garsiai kvatoja.

Erdmė

Iš merginų dūr daug daugiau patirsi!

Jonuks

Tik nepadūkite!

Merginos

Ne - e! Ne - e! Ne - e!

Erdmė

Išbėgkime!

Ilsė

Ir užrakykime duris!

Urtė

Teisybė! Užrakysime!

Jonuks

Ar jau visai kraustosi?

Merginos

Ne - e! Ne - e! Ne - e!

Gryta

Tai kad į merginas išipainioji.

Anė

Visai susiveli!

Jonuks

Niekumet nesusivėliau ir nesusivėlsiu!

Ilsê

Na pamatysime!

Ji meta gijas jâm ant galvos.

Gryta

Meskime visos! Bêgkime!

Merginos

visos savo gijas meta ant jo ir išbêga.

Urtê

Mergelês, kê motynelê pasakys!

Ir ji bêga laukan.

18-Reginys

Jonuks

vienas pasilikes ir tâsydamas gijas

Pasiutusios! Nesijautia! Nors plyšk iš âpmaudo! Supilti reikêtû visas!

Išlengvo nurimsta ir gijas ramiau nusiimdamos târia

Kad ir aš toks kvailas bûtiau, visa sudraskytiau.

Jis klausos. Duryš rakinamos.

Ištikrûjû rakina. Jurgis nei ištolo toks nelâbs, kaip tos merginos! O tos bobos mân apie vedimâ! Niekumet! Niekumet! Nieko joms nepadariau, o jos mân taip! Vienas patytias!

Nusikliudes nuo gijû

Dabar kê veikus, kad ne pamatyti mane taip dâr ir – Ar nereikês tik lipt pro lângâ?

Eina lângan.

Didis **juoksmas** lauke.

Jonuks

grįžta ir žiûri î gijas

Gâl geriau ir bûtû gijas išpainiojus!

U ž d a n g a .

II-Veiksmas

Vaidykla

Ukininko kiemas.

Mediniosios gyvenamosios trobos matyti sâsparos kampas vaidykloj nuo vidurio mâžumâ kairên, trobos gale vienas lângas, po kuriuo suolas, toliau kairên trobos sienoj uþ kampo kitas lângas. Uþ jo priebutis. Sale jo kitas suolas. Pagal trobâ gêliû darželis. Tvorêlê tverta nuo kampo kairên. Tvoroj varteliai. Ties trobos galu liepa, kuri ir beveik visiškai jî apdengia. Kita liepa auga toliau dešinên sau viena kieme. Gilumoj ir visai dešinêj kitos liepos ir mâžas beržynas. Pro lângâ trobos gale žiburys švietia. Bet lauke dâr šviesoka. Saulê vos nusileidusi uþ kâlno. Veikimas seka buvusjî be laiktarpio.

1-Reginys

Anê, Gryta, Erdmê, Ilsê, Urtê, Jonuks (kambaryj)

Merginos

išeina iš gilumos po liepa ir žiûri atgâl – ir î lângâ trobos gale.

Anê

išeidama.

Kâ jis dabar tik veiks –?

Gryta

Jis bandys pro lângâ lipti!

Erdmê

Kazin ar ir drîs?

Ilsê

Dabosime!

Kitos

Taip! Visos žiûrêsim! Dabosime! Stosimêš prie sienos.

Jû kelios

prisiglaudia visai arti sienos ir tyli. Tiktai kartais jos viena antra kvatoja.

Kitos

liepia tylêti.

Anê

pasilieka dešinêj nuo palângio liepos.

Jonuks

po valandelês žvelgia pro lângâ.

Merginos

garsiai suklegia.

Jonuks

traukiasi; bildesis girdêti, tarsi suolas ar kedê apvirsta.

Merginos

visos šoka prie lângo žiûrêti.

2-Reginys

Keli vyrai, buvusiosios.

Vienas vyras

neša degalâ ir eina tarp beržû gilumon.

Keli kiti vyrai

jî seka kiek atstu uz jo eidami.

Anê

pastebêdama tâ žmogû su degalu šaukia

Indra, jau nešat ugnî? O kur uždegsite? Ant Rambyno bus Gydeikio, Augštekio ir Bûdvilos ugnys.

Merginos

visos atsigrežia ir ateina priekin.

Vienas

einantiûjû

Nešnekink jî! Žinai, kurs ugnî neša, tur tylêti. Sviesdama, ugnis pati kalbês.

Urtê

Kur nuneš jis savo ugnî?

Kitas

praeinantiûjû

Eik ir žiûrêk! Gâl jis panorês Tilže apšviesti.

Vyras

su puodu iš kurio žêri, eina prošâfi.

Erdmê

Mat, tše vêl kits! Bet kê jis neša!

Ilsê

Tas, tur-bût, puode paslêpes ugnî.

Erdmê

Gâl taip ir tikriau! Jî seksime!

Urtê

Bet mesti vainikus, ar jau suleisim? Dâr kiek matyti saulês šviesa!

Kitos

Teisybê! Mesim! O šviežius vainikus! Bêgsime î savo darželius!

Anê

Aš eisiu dâr Mariute pavadinti!

Kitos

Neužtruk! Nepasilik per ilgai! Mes tuojau sugrîšim!

Nubêga gilumon

3-Reginys

Jonuks, Anê

Jonuks

tuo târpu žvelges vėl pro atvirą langą

Merginos kaip nelâbos dvâsios!

prieidama

Jonukai!

Jonuks

atsitraukdamas

Dâr viena tše?

Anê

Aš tikrai nekalta. Meldiu, mân nepykti! Kitos tokios išdykusios, ir mane îpainiojo.
Aš tikrai nieko pikto nemaniau.

Jonuks

Tik jau leiskis!

Visai atsitraukia.

Anê

Jonukai! Tik reikêtû suprast! Ar nebegirdit?

Ji žvalgos

Kur dabar dingsiu! Gryta ateina. Kâ pamanyš!

Nubêga dešinên.

Tylu.

4-Reginys

Gryta, Jonuks.

Gryta

ateina iš gilumos, dairos ir, priêjusi prie lango târia

Jonukai! – Jonukai! Klausykis manes!

Jonuks

Kâm tik ir tytiojatês manim!

Jis užveria langâ.

Gryta

Nors vieno žodio dâr klausykis! Tik nepyksi! Mane pažîsti! Esu visai nekalta.
Kitos tokios išpatvârusios, visai išdykauja!

Ji beldia î langâ

Klausykis manes! – Nesiklauso! Nebenor klausyties! Tai kad îsileidau su kitomis! Gâl ir
visa pranyks!

Atsisêda po lûngu ant suolo ir tyli. Tada sâko

Nors neîsižiûrêtû taip greit î kitâ! Gâl tad pamirš šî vâkarâ. Buvau visâ taip gražiai
sumâniusi! – O dabar!

Pažvelgia kairên

Bet ar ne Kalvutienês Barbê? Îstikrûjû!

Ji atsikêlusi dâr kart pažvelgia ir eina greitai dešinên.

Dainelē¹

tuo tārpu jaunimo dainuojama, atskamba iš toľumos:

Žyd girioj avykamša! Žyd mediū katra šaka!

Raudonuoja dobilai, mirga toľimi laukai.

4-Reginys

Jonuks, Mārē.

Jonuks

rūstas išeina iš gilumos po liepa ir sustoja.

Mārē

ateina už jo ir tārpa

Visai rāmūs būtūt galėje viduje pasilikti.

Jonuks

Jokiu būdu! Gera tik kad jūsū motynelē nieko apie visa neišgirdo.

Mārē

Juoksmas buvo gana garsus. Bet nereiškē nieko pikto.

Jonuks

Apmaudings esu begālo! Nelabumas merginoms tikrai jau prigimtas.

Mārē

Pamirškite! Tik niekai. Atminkite to, kas gražu, ir āpmaudas nuslinks!

Jonuks

Nieko negaliu atsiminti. Ir nenoriu. Visai tiesa, kā jau senai žinojau. Kur daug meginū, tše vieni kvailumai. –

Mārē

Ir turiu tuojau eiti į vidū. Bus gana dārbo su tomis gijomis.

Jonuks

To – rods aš nenorėjau! Bet kad jau eiti reiktū, eitiau drauge –

Mārē

Ar tai turėčiau pasilikti?

Jonuks

Ne – ne! Jau viens – pabūsiu.

Mārē

Mat, mano rūtū darželis!

Jonuks

pažvelges į jį

Merginos visos – taisos.

Mārē

Tše dažnai būvu. Izengkit! Pasižiūrėkit, kol vėl neateisiu!

¹ Gaida šita:

Greitai nueina atgâl gilumon.

Jonuks

atsigrežes žiūri î nueinantiājā.

Ir vėl – paikai – prasitariau!

6-Reginys

Jonuks.

Dainelė

jaunimo dainuojama vėl atskamba, bet artiau. Žodiai šie:

Linksma mergaitės širdis. Gyvai jos žėri akis.

Meilė kaip skaidri diena užtekės jai saulėta.

Jonuks

pastovėjes valandele, žvelgia î Mārės rūtū darželī, klausos ir eina artyn. Dainelei nutilus taria

Dainelė – skamba – o tše – jos kvėpia darželis! – – Josios darželis! Ir taip – ramu.
– Ar tik nesakydavo motynelė – apie rūtū darželī, kad – šventas? Kad jis slapybiū –? Bet kad bernukui leista ėeiti, kad kvietiams žengt pro vartelius – –? Visai pamiršau, kâ reiškia!
– Ir klaustiau Mariute – Turb-būt žino, kaip motynelė žinojo. – Bet ne – negalima. – Ir neesiu! Veikiau pabūsiu – šišon!

Atsisėda po lāngu.

Dainelė

vėl skamba, bet toliau.

To neišvengsi, mergyt. To neaplenksi širdyt.

Tai laiminga, tai liūdna! Va, tai meilės dovana.

7-Reginys

Barbutė, Jonuks.

Barbutė

ateina priešakyj iš kairės

Ir tše dār besėdīs! Tuoj prasidės susirinkimas. Motynelė liepė vadinti. Tur-būt tavo tėvas ir jau nuėjes!

Jonuks

Jis žadėjo šišon ateiti, tai ir ateis. O dabar ir patsai noriu pasilikti.

Barbutė

Mansdėl sėdėk tše visā āmziū! Aš jau tikrai tã gausiu, kurs mân lėmtas.

Jonuks

Bene jau vis taip!

Barbutė

Ir tik neisidinguoki, kad kuri tekės už taves! Kad motynelė kâ susigalvojusi, nors tu nesvajok, būk aš taves laukianti.

Jonuks

Ir nesvajoju! Nei-gi nevesiu niekumet.

Barbutė

Tai neisi su manim?

Jonuks

Ne – e!

Barbutė

Tikras esi dudkaklis! Dâr apgailėsi! Aš tik nebėgsiu tave paskui. –
Bėga kairėn.

Jonuks

Ir nereikia! – Tikra – sloga!

Giedojimas¹

girdėti iš kairės. Giedama keliais balsais.

Kur tiktai aš vaikštinėju,
atsisėdu, stovinėju,
Jezau, tu mân atmintyj,
vakarais ir rytmetyj.

Visâ aš mielai paliktiau,
jeib tik tau visai itiktiau.
mano tu išgânymas!
Vienas tu mân mylimas!

Jonuks

pakyla nuo suolo ir ateina mâžumâ priekin kepure paimdamas î rankâ.

8-Reginys

Mârė, Jonuks.

Mârė

atveria lãngâ uš kampo î savo darželî ir klausosi. Giedojimui nutilus, ji sãko

Gražu – ir šventa, ar ne? Mielai klausaus.

Jonuks

pažvelges ir jâ pastebėjes

A! – Taip! – Gražu ir šventa!

Mârė

Rodos visa gražu, kad maloni yra širdis.

Jonuks

Ir žinot pasakyt! Visai tiesa! Tik biaurûs žmonės visa apibiaurina!

Mârė

Ar tai ir neįžengsit î mano darželî? Mano tai šventiausioji vietelė!

Jonuks

I jûsû darželî? – Vėl kvietiate! – Bet ne, ne! Tai – kaži-kâ reiškia. Motynelė ir dainelėj išdainuodavo.

¹ Gaida imta iš rinkinio: Giesmių Balsai (Nrs. 77), kurį išleido draugija Litauische liter. Gesellschaft Tilžėj 1894. mts. Ji šitoji:

Mârê

Nemanykite tai, kâ reikšti galêtû! Bet îeikit, jeigu tik miela yra. Tuoju ir pati îeisiu. Jau têvas îrâšo ženklâ, kurio reikalingas.

Jonuks

Malonu labai pamanyti, kieno tai darželis!

Mârê

atsitraukdama

Tuoju îeisiu!

Padingsta nuo lângo.

Jonuks

O tik - îžengti - negaliu.

9-Reginys

Jonuks.

Dainelê toli vêt skamba

Žyd girioj avykamša...

Pradêta ir neišdainuota nutrûksta.

Jonuks

priêjes prie varteliû , žiûri žemyn î darželî

Kokie tše ypatingi vingiai! - Gâl ir nebûtû nieko, kad îeitiau! - Mariutê ne tokia, kaip visos kitos!

Jis ilgai stovi ir žiûrêdamas tyli. Tada prataria ypatiai jausmingai

O motynele! Koks slêpinys yra tokia mergaitê!

Daina pirma pradêta, dabar girdima labai toli.

10-Reginys

Urtê, Jurgis, Jonuks.

Urtê

ateina îš dešinês tarp mediû, norêdama eiti trobon.

Jurgis

atbêga uþ jos ir târia slaptingai

Urtel! Urtel! Klausykis dâr nors žodelio! Nors vieno žodelio!

Urtê

Neturiu laiko! Reik atrakyti duris. Motina gâli labai supykti.

Jonuks

îsgirdes juos, krûptelêja ir apsižvalges greit eina î darželî uþ kampo.

Jurgis

Kur ji tau pyks! Juokâ supras. Tiktai klausykis nors akies mirksnî. Žinai senai, kad tave myliu. Tai pagaliau ir tu pasakyk, kad mane myli.

Urtê

sustoja, nuleidia akis ir tyli.

Jurgis
Pasakyk, Urtel! Tark, širdyti!

Urtê
Nežinau - -

Jurgis
Tai nenori sakyti? O aš tau abi rankeli nubutiuočiau, kad nors vienâ kartâ tâ žodeli išgirstiau.

Urtê
Negaliu nieko pasakyti.

Jurgis
Kodêl ne, mylima mergyte?

Urtê
Ir tai negaliu pasakyti.

Jurgis
O aš to taip labai meldiu.

Urtê
Tave įkenktû.

Jurgis
Sakyki, ko nori, aš visa pakesiu.

Urtê
tyli, žvelgia žemyn ir koja žarsto smiltis.

Jonuks
sau darželyj

Niekumet - niekumet nemelstiau taip merginos!

Jurgis
Tai tik sakyk!

Urtê
Ar ne supyksi?

Jurgis
Tikrai ne!

Urtê
Tai ir pasakysiu. Tu visiems esi âpjuoku!

Jurgis
Aš? Tik ne aš, mergel!

Urtê
Tik! Tik!

Jurgis
rûstai

Ko tu neprasimanai!

Urtê

O kê mân pažadêjai?

Jurgis

Ar ir žinai, kê mân pasakei? Tik neesu Svintû Jonuks!

Urtê

Kad žinotai, jog jî ir garbêj laiko, nors juokiasi jo bailumu. Bet –
Ji vël tyli.

Jonuks

Mane garbêj laiko? – Kas tik tenka išgirst – Mariutês darželyj! Negâli bût! Ir
nenoriu girdêt –

Eina lig priebutio.

Jurgis

Tai pasakyki pagaliaus visa griežtai!

Urtê

ilgstindamos

Jeigu jau išgirsti nori – – Peikia tave! Sâko esâs vêjo leketas. Sâko, kurs daug
niekû suplepa, pats niekis.

Jurgis

Bet ar ir bûtû galima? Negaliu tuo tikêti! O tu negalêtai mane mylêti?

Urtê

tyli, tada išlengvo târia

Netrukus ir aš bûtiau peikiama. O sâko, meilê, jei tikra, turinti kelti žmogû.

Jurgis

Tai palieпки mân, kê daryti turiu! Ir aš paklusiu.

Urtê

Pirm viso nebemeluok! O po metû vël gali mane paklausti, kaip šiandien.

Jurgis

Po visû metû? O tai tat, kuo atsiliepi?

Urtê

eidama

Tuo atsiliepiu.

Jurgis

stodamas jai î keliâ

Taip tu mân nenueisi!

Urtê

Tai grîšiu atgâl!

Jurgis

Tik nepaimsi mân visâ viltû!

Urtē

Ar paimu? Sakiau, po metū gali mane vēl paklausti. Ar tai negana? O visā tā laikā būsiu budri.

Nueina.

Jurgis

Bet nors palauki! – Eina! – Tai dabar, kā veiksiu! – Jei mergelēs nori, atsižadēki juokāms! – Nors niekām nesigirtū, kad jos klausiau! Nelemta! Reiks dār kart šiandien kalbinti.

Nueina dešinēj gilumon.

11-Reginys

Erdmē, Gryta, ânē, Ilsē ir kitos, Jonuks (rūtū darželyj).

Merginos

ateina tylios iš gilumos viena po kitos su šviežiais rūtū vainikais ant galvos ir, visoms susiējus, zengia taipo-jau tylios kelis kart aplink medī, jām nugarā prisukusios. Tada sustoja ir sviedia kiekviena savo rūtū vainikēlī per kairījī pefī atbulai ī medio šakas.

Metusios visos stovi tylēdamos ir zvelgia zemyn. Tada atsigrežia ī medī ir vēl žiūri tylēdamos.

Jonuks

atējes tuo-tārpu prie darželio varteliū, tāria

Tai kažī, ar jau nuėjusiu? Kas? – Vēl merginos? O – rimtos! Įstikrūjū nuostabu. – Visa kitaip! Ar tik neapkerētas, kad esi rūtū darželyj?

Žiūri, kā mergaitēs dāro.

Erdmē

Tše nukrites vainikelis!

Gryta

Ir tše! Neįstekēs šiais metais. Katros jisai?

ânē

Vienas rodos kybo. Medis palaikē vainikēlī!

Ilsē

Tai bus vestuvēs! Bet kur jis? Nematau.

Kitos

Žiūrēkim! Kur kybo? Nematyt!

Jos susieina žiūrēt ī medī.

Jonuks

Kad jos ir vis tik apie įstekėjimā! O taiko žāliājī vainikā – ī žāliā medī! – Neišmanysi!

Erdmē

ī ânē

Ar judvi su Mariute nemetēti jau kartā šiandien vainikeliū?

ânē

Neklausinēk!

Erdmê

Tai abiejû nukrito?

Anê

Nevalia mân pasakyti.

Erdmê

Mariutê tikrai dâr šiais metais ištekês.

Ilsê

Kaži keli nukrite vainikeliai!

Kitos

žiūrėjusios žemyn

Visi! Ištikrûjû! Nei vienas nepasilikes! Tai kas mums lemta!

Anê

Gâl ir nepadaryta, kaip reikia! Eisime veikiau pas Kerkojiene. Ta pranašaus!

Ilsê

Bus niekai!

Anê

Jos žvilgis slêpiniû žinojims!

Erdmê

Tokia tyli, perdaug nepasakys.

Anê

Bet kad nunešim žvâkiû!

Ilsê

Kas turi jû?

Gryta

Aš dvi turiu.

Kitos

Ir aš! Aš vienâ. Ir aš! Eikim! Eikim!

Eina gilumon.

Anê

î Erdmê

Ar ir žinai už ko Mariutê ištekês?

Erdmê

Rodos žinau tikrai. Eikš, pasakysiu!

Nueina gilumon.

12-Reginys

Jonuks

Mariutê – ištekês! O mano motinele! Kaip tai skaudu! Nors tu mane paguostai!
Darželis jos mân lyg pranyksta. –

Jis išeina nusimines.

13-Reginys

Mârê, Jonuks.

Mârê

ateidama

Stai, atnešu ženklelį! Ar tai jau norit eiti?

Jonuks

Dêkui! Dêkui! Taip! – Jau einu. – Turėčiau. – Nors tėvas ir – palaukti liepê.

Mârê

Klausyt reikêtû. – Ar ne miela pabût?

Jonuks

Miela? – Ne! Negaliu tše pasilikti! Ne! Ne! – Gâl tėvas ir nebeateis! – O mân – taip – lyg ...

Mârê

Kas atsitiko? Eisiv î darželî! Tše malonu. Ir tše suolelis. Eisiva abu!

Ji eina î savo darželî.

Jonuks

ilgstindamos stovi

Ir taip mân ypatinga! Darželio kvâpas – tur-bût apima! –

Mârê

atsigrežia

Negâli bûti. Tik eikiv! Lengvas rûtû kvâpas.

Jonuks

jâ sekdamas

Kad ir visi jausmai apsivertia! – Skaudu – darželyj ir –

Mârê

Kas bûtû – buve?

Jonuks

Pats nežinau. Rods – išgirdau tše – zodî...

Mârê

Kurî? Kas târê?

Jonuks

tylêjes

Ir – pasakyti – negaliu!

Mârê

Ar jis skaudus?

Jonuks

tyli žvelgdamas žemyn

Labai!

Ir dabar abu ilgai tyli. Toliau jų žodžiai vis tik po valandėlės girdėt, tarsi lašai nuo medžių lėpų kristų.

Mārė

po valandėlės

Gražus šis Jono vakaras – šiais metais!

Jonuks

pačiūkėjęs

Tuojau ir ugnys degs visur – toli ant augštumų!

Mārė

mąžumą patylėjusi

Sirdyj turėtū – šviesti – sākė andai Kerkojienė.

Jonuks

Tikrai! Sirdyj! Tai būt gražu!

Vėl tylu.

Mārė

Ar neatsisėstuva?

Jonuks

Kad jau taip norite. –

Abu atsisėda toli nuo viens antro.

Mārė

patylėjusi

Tiek daug norėčiau pasakyt – kad nežinau, kuo ir pradėt!

Jonuks

Ir aš. Tik negaliu. – Ir dār norėčiau – daug pamiršt.

Mārė

Pamiršt? Kas būtū jau pamirština?

Jonuks

Kad pasakyti negaliu.

Mārė

patylėjusi

O pirma viduje gražiai pasikalbėjova.

Tylu

Jonuks

Tik tos merginos kad nebūt iėjusios!

Mārė

Dār motyna mane pasivadino!

Jonuks

Daug tai pakest mân prisiėjo!

Mārė

Merginos labai greit išdykauja.

Jonuks

Ir kad manim vis tytiojas!

Mârê

Nemâno nieko pikto. Tik nori pajuokauti.

Jonuks

O kâm tai? To neišmanau.

Mârê

Tur būt, kad tokios gyvos, linksmos.

Jonuks

Kaip išdyke vaikai kitâ ĩkenkia!

Mârê

Ir sâko, merginos būsimos motinos ir būsimi vaikai.

Jonuks

Taip – sâko? Kas tai sâko?

Mârê

Nežinau. Sâkos taip manyj!

Jonuks

Ir vël kaip nuostabu! Iš to nebeišbrisiu.

Mârê

Gyvenims kupins slêpiniû. Ir aš tarp jû nesusivokiu.

Jonuks

Taip susikaupia mân šį vâkarâ. O šventa – aiškiai tai jautiu.

Mârê

Nors kâm – kad prasitart galêtiau!

Jonuks

Kad motynelê būt gyva!

Mârê

Manau – mâstau, ir miela – ir skaudu!

Jonuks

Paguosdavo mane – jinai. Dabar aš vienas –

Mârê

O aš – mielai klausytiaus!

Jonuks

Tik mudu – ar ne tolimu – vienas antrâm –?

Mârê

po valandelês slinkdama artyn

Mielai norêtiau būti artima!

Jonuks

lyg nenoromis slenka taipo-jau artyn

Ir daug norėčiau pasakyti!

Mārė

Grazus – begalo – šitas vakarelis.

Tylu.

Jonuks

O tas darželis! Mielai ir kitą kartą šison paviešėčiau.

Mārė

Ir pasidžiaug – tū motynelė.

Jonuks

Ar jūsū kitą kartą – nebebus ?

Mārė

Kodėl – manes nebūtū?

Jonuks

O kad – kad – ištekėsite!

Mārė

Kad nēr mām kur. Manes negeidia kaip kitū !

Jonuks

Tai – ištikrūjū nieks žinioj?

Mārė

Kitiems bernukams netinku.

Jonuks

O kaip tat gera! Kaip tat gera!

Mārė

Ir pagaliaus reikės – mām eiti.

Jonuks

Dār valandele! Tik slink artyn! Taip malonu – labai jau malonu – šį vākarā.

Mārė

Nors kitą kartą vėl taip būtū!

Jonuks

Ir aš norėčiau to – labai norėčiau!–

Mārė

nusiminusi

Tiktai kas buvo kart grazu, nebēr taip jau ir antrā kartā!

Jonuks

Nebūk – tokia liūdna!

Mārė

Viena – aš kitą kart sėdėsiu tše darželyje!

Jonuks

Ar nevalia mân bus ateiti?

Mârê

Kad apsivesit?

Jonuks

Kas eitû uþ manes? Mane paþiepia visos.

Mârê

Žinau, kad eitû viena – labai mielai!

Jonuks

O ne! – Kitos nenoriu! Širdis – mân skaut! Nors pasiguost galêtiau motynelei!

Mârê

O mân – ar negalêtai – pasakyti – visa?

Jonuks

Tau? – Tikrai! Ir pasakyti ir paklaust – kas taip sunku mân –

Tylu.

Mârê

Mielai – ir – atsilieptiau!

Jonuks

susimâstes

O bûtû gâl dâr tad skaudiau!

Mârê

Ar ne širdis kê kitâ sâko?

Ji ima pamažu rûtû vainikêli î rankas.

Jonuks

î jâ paþvelges ir pradžiuges

Teisybê! Ir žinau dabar, Mariut! Tave galêtiau klausti – ištikrûjû. Tave! Ar eitai uþ manes?

Jis nutveria jos rankâ ir kalba prieš savo bûdâ labai aitrai

Ar tu tai ištikrûjû eitai? – Ir têvui pasakytai? Sâko, jokia mergaitê uþ manes neeitû. O net gi tu dabar? Miela Mariute, pasakyki jâm! Pasakyki jâm visai aiškiai! Tada jis îtikês. O jeigu tu – sakytai neeinanti, aš nei vienos ir nebeklaustiau. Tegaliu tik tave paklausti, tik tave – ir šiaip jau nei vienos –

Mârê

žemyn žvelgusi staigiai atsikelia ir târia gaudiai

Rûteliû vainikelis – mano rûteliû!

Jonuks

taip-jau atsistodamas

Ir nieko mân neatsakai?

Mârê

širdingai tâsiai

Tu visa jau žinai – labai gerai! Ir visa atsakiau!

Jonuks

Aš – jau žinau? Tiesa, žinau! žinau! Mylima Mariute, begâlo miela – tai žinoti!

Jis jâ glaudia prie savės.

Tylu.

Mârê

po valandelês

Tai imki vainikelî! Mano širdelês!

14-Reginys

Svintas, Jonuks ir Mârê.

Svintas

ateina priešakyj iš kairês

Kas tai, Jonukai? Bet gražu, vaikeli! Tikrai nebevaikelis!

Jonuks

visai surizgęs, Mariute paleisdamas, vainikâ rankoj

Ne – e!

Svintas

Rûtû darželyj –

Mârê

Kad reikêjo laukti!

Svintas

Labai džiaugiuosi, mano vaikeliai! Eikšte! Bûkita palaimingu!

Priêjes duoda abiem rankâ.

Besizygiuodams pamiršau net ir susirinkimâ.

Jonuks

Ir aš – nebenorêčiau eit šî vâkarâ.

Svintas

Norêtai leist jî šiŝon?

Jonuks

Norêčiau bûti prie Mariutês.

Svintas

O ji gâl eitû su tavim!

Jonuks

Kur eitai, Mariut?

Mârê

Eitiau, kur tu eini.

Jonuks

Tai aš î kâlnâ nešiu ugnî! Kad šviestû! O tu žvelgtai ir pasidžiaugtai!

15-Reginys

Jogaudienê, ânê, Ilsê, Erdmê, Urtê, Jurgis, Svintas, Jonuks ir Mârê

Jogaudienê

atverdama lāngâ trobos gale

Mariut, kur esi? Vadinki vakarienei!

Mârê

ateidama mâžum artyn

Aš – ūižon! Eisiu!

Svintas

î Jogaudiene

Ir vêl grîžau. O su naujienomis –

Jogaudienê

Naujienos? Kas atsitiko?

Svintas

prieidamas prie lāngo

Pati nusistebêsit...

Kalba toliau nesuprantamai.

Ilsê

iš gilumos dešinêj ateidama tuo târp

Bus laikas! Eisime ugniû žiūrêt.

Atêjusi priekin ir pastebêjusi Mârê ir Jonukâ

Mergelês, eikit ūen, eikit!

ânê

O kas tše? A – Mariutê ir Jonuks! O jos darželyj!

Urtê

Ar gâlima?

Erdmê

Ar nesakiau, kad ištekês!

Ilsê

atsigrêždama ir mojudama

Eikšte, mergelês! Sen! Naujienos!

Kitos

ateidamos

Ateiname! Kas tše? A, tai! Žinojau! –

Jurgis

gilumoj dešinêj tuo târpu

Jonuks? Ar galima? O aš be nieko! Urtel! Urtel!

Erdmê

î kitas

Ar nesakiau! Senai jau numaniau!

Urtė

atsigreždama į Jurgį

Jau pasakiau! –

Jurgis

Nelemta – mergina!

Nueina.

16-Reginys

Buvusieji be Jurgio.

Kitos

Ir aš! Būsit palaimingu! Viso lābo! Gyvenkita sveiku!

Ilsė

Mariut, Jonukai, eikita po liepa!

Erdmė

Skriekim skritulį po liepa aplink juodu!

Jogaudienė

Aš kvietiu vakarienei! Dār švietia žiburiai, Jonuko uždegti, Mariutės kurstyti.

Svintas

Tikras mân džiaugsmas! Visai dār negaliu suprasti, kas pasidārė iš vaikino!

Jogaudienė

Tikrojoj vietoje žmogus ir tampa žmogumi.

Giedojimas

kurs pirma skambėjo, vėl girdėti iš kairės pusės. Giedama

Kad aš su tavim gyvesiu,
ir vargus mielai pakesiu.
Džiaugsmas tu mân amžinas,
esams ir gi būsimas.

Visi stovi ir klausos tylėdami. Giesmei nuskambėjus

Svintas

Susirinkimas rodos baigias. Ir mudu nenukākova! Neūš – motelė-vėlionė.

Jonuks

Sale manes ji buvo visā vākarā. Ir mân lyg sākė, mano šios Joninės. Dabar į kálnā neštiau ugnį!

Jogaudienė

Aplink žibintā susirinkim pirma!

Merginos

Aplink žibintā! Bus geriausia! Gražu! Eikim! Paskui į kálnā.

Jogaudienė

Jonuks kaip vyras uždegė ir savo liepsnā neš –

Ugnys

uz mediū gilumoj dešinēj sušvinta.

Visi

akies mirksnī tylēje tāria per viens kitā

Ugnys! Ugnys jau švietia. Uzdegots ant kalnū! Švietia šalelei! Švietia visiems!

Daina¹

suskāmba tolumoj.

Visi

nutile, išlengvo ir pātys pritardami dainuoja. Zodiai šie:

Nešim, broleliai kalnop ugnis!
Ir mūsū krašteliš gražiai nušvis.

Ugnys nebijo nakties tamsos,
kad uzdegots vyro širdies drâsos.

Vyro ranka bei tvirta dvasia
ir visâ tēvyne palaimina.

Giedant leidiasi išlengvo

Uzdanga.

¹ Gaida imta iš St. Simkaus: Mūsū Dainos (Nrs. 18). *Gaidos*